

Just Now

*a toolbox
for teaching
human rights*

**Dječja
prava**

Set kartica JustNow

Projekt “JustNow – Alati za poučavanje o ljudskim pravima” usmjeren je na razvoj metodičko-didaktičkih materijala koji se odnose na obrazovanje o ljudskim pravima, u kombinaciji sa simulacijskim igrama i učenjem o raznolikosti u neformalnom i formalnom obrazovnom radu s mladima.

Ovaj set kartica usredotočen je na poučavanje o dječjim pravima kroz povijest do danas te obrađuje ključne prekretnice, vodeće ličnosti, događaje, zakone i organizacije. Kartice se mogu koristiti u nastavi povijesti ili građanskog obrazovanja, kao i u drugim neformalnim obrazovnim okruženjima. Savjetuje se nastavnicima da dopune kartice lokalnim (povijesnim) primjerima.

Kartice su napravljene pomoću slika i informacija s interneta, s izvorima navedenim na poleđini kartica. Kartice su osmišljene isključivo za neprofitne obrazovne svrhe i upotrebu u učionicama ili u neformalnim obrazovnim okruženjima.

Autori: projektni tim JustNow

Sadržaj ovih materijala ne odražava službeno mišljenje Europske unije. Odgovornost za informacije i stavove izražene u materijalima u potpunosti leži na autoru(ima).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Iqbal Masih

1983. - 1995.

Iqbal Masih pakistansko je dijete koje je s 4 godine prvo prodano u ropstvo za tkalca tepiha, a s 10 pobjeglo i postalo otvoreni javni zagovornik protiv iskorištavanja djece. Ubila ga je tamošnja "tepih mafija" u dobi od 12 godina u rodnom Pakistanu.

Iqbalov aktivizam donio mu je međunarodno priznanje, a nagrađen je nagradama u Stockholmu i Bostonu. Inspirirao je osnivanje organizacija kao što su "Free the Children", u Kanadi, i Iqbal Masih Shaheed Children Foundation, koja danas ima preko 20 škola u Pakistanu. "Svjetska dječja nagrada za prava djeteta" dodijeljena mu je posthumno 2000. godine. Ured za međunarodne poslove Ministarstva rada Sjedinjenih Država dodjeljuje godišnju "Nagradu Iqbal Masih za ukidanje dječjeg rada".

Pročitajte grafički roman o njegovu životu:

https://worldschildrensprize.org/downloads/comicstrip/Iqbal_strip_sve.pdf

Malala Yousafzai

Rođena 1997. godine

Malala Yousafzai pakistanska je aktivistica za obrazovanje žena i najmlađa dobitnica Nobelove nagrade.

Rođena 12. srpnja 1997. u Mingori u Pakistanu, Malala je od ranog djetinjstva bila zagovornica obrazovanja djevojčica. Zbog toga je postala meta talibanskih ekstremista, pa je 2012. godine, dok se vraćala kući iz škole, maskirani naoružani muškarac ušao u njezin školski autobus i upitao “Tko je Malala?”, a zatim joj pucao u glavu. Preživjela je napad i 2014. primila Nobelovu nagradu za mir za svoju borbu za pravo sve djece na obrazovanje.

Dana 10. travnja 2017. godine glavni tajnik Ujedinjenih naroda António Guterres imenovao je Malalu glasnicom mira UN-a s posebnim naglaskom na obrazovanje djevojčica. Malala i Ziauddin Yousafzai (njezin otac) osnovali su 2013. godine Malalin fond kako bi pomoću njega zagovarali pravo svake djevojčice na 12 godina besplatnog, sigurnog i kvalitetnog obrazovanja. (<https://malala.org>)

“Ne pričam svoju priču zato što je jedinstvena, već zato što je to priča mnogih djevojaka.” - Malala

Eglantyne Jebb

1876. - 1928.

Eglantyne Jebb bila je britanska društvena reformatorica i bivša učiteljica koja je bila ogorčena posljedicama gladi u Austro-Ugarskoj i Njemačkoj koja je bila rezultat blokade savezničkih trupa u Prvom svjetskom ratu. Pridružila se Vijeću za borbu protiv gladi, skupini koja je radila na nabavi hrane i medicinskih potrepština pogođenoj djeci. Stajala je na Trafalgar Squareu i dijelila letke koji su prikazivali iznemoglu djecu s natpisom: "Naša blokada je uzrok ovome – milijuni djece umiru od gladi."

Osnovala je organizaciju 'Save the Children' krajem Prvog svjetskog rata kako bi ublažila posljedice gladi. Kasnije je napisala Deklaraciju o pravima djeteta koju je predstavila na konvenciji Lige naroda u Ženevi 1924. Deklaracija je usvojena godinu dana kasnije, a Ujedinjeni narodi su je usvojili u proširenom obliku 1959. godine. Deklaracija je kasnije inspirirala Konvenciju UN-a o pravima djeteta iz 1989., sporazum koji je predstavljao prekretnicu po pitanju ljudskih prava.

Pogledajte jednogminutni video o Eglantyne Jebb: <https://youtu.be/o4e77ldN6hA>

Greta Thunberg

Rođena 2003. godine

Greta Thunberg švedska je ekološka aktivistica koja je međunarodno poznata po tome što je pozvala svjetske vođe da poduzmu hitne mjere protiv klimatskih promjena. U kolovozu 2018. godine, u dobi od 15 godina, počela je provoditi svoje školske dane ispred švedskog parlamenta kako bi pozvala na jaču akciju protiv klimatskih promjena držeći natpis Skolstrejk för klimatet (Školski štrajk za klimu). Ubrzo su se drugi učenici uključili u slične prosvjede u svojim zajednicama. Zajedno su organizirali pokret školskog klimatskog štrajka pod nazivom Petkom za budućnost.

"Oči svih budućih generacija uprte su u vas. I ako nas odlučite iznevjeriti, kažem - nikada vam nećemo oprostiti."

- Gretine riječi na UN-ovom samitu o klimi, New York, 23. rujna 2019.

Pogledajte njezin cijeli govor na UN-ovom summitu o klimi: <https://youtu.be/KAJsdgTPJpU>

CRIME SCENE DO NOT CROSS

Emma González

Rođena 1999. godine

Tijekom školske pucnjave u Srednjoj školi Marjory Stoneman Douglas u Parklandu na Floridi 2018. godine ubijeno je 17 učenika i članova osoblja, a 17 ih je ranjeno.

Emma González jedna je od preživjelih, uz Davida Hogga, Alexa Winda, Jaclyn Corin, Camerona Kaskyja i mnoge druge koji su postali istaknuti tinejdžerski aktivisti u borbi za kraj oružanog nasilja. Suosnivačica je grupe za kontrolu oružja 'Never Again MSD', te je održala dirljiv govor na skupu 'March for Lives' u kojem je pročitala imena svojih kolega koji su poginuli u pucnjavi.

"Dakle, govorimo za one koje nema tko slušati, za one koji još ne mogu govoriti o tome i za one koji više nikada neće progovoriti. Tugujemo, bijesni smo i žestoko i očajnički koristimo riječi jer je to jedina stvar koja stoji između nas i ponavljanja ovakvog događaja."

Anoyara Khatun

Rođena 1996. godine

S 12 godina Anoyara je bila žrtva trgovine ljudima i prodana kao kućna posluga. Organizacija pod nazivom 'Save the Children' spasila ju je iz života kućnog ropstva i tada je odlučila biti dio rješenja.

Po povratku u svoje selo s 13 godina, Khatun je shvatila da situacija u kojoj se nalaze djevojčice u njezinoj domovini u Zapadnom Bengalu nije mnogo bolja od one u kojoj su djevojčice u ropstvu. Djevojke su bile prisiljavane na dječje brakove, a još više ih je prodano u gradove. Prema Međunarodnom centru za istraživanje žena, u Indiji se 47 posto djevojaka udaje prije 18. godine. U međuvremenu, procjenjuje se da u Indiji godišnje nevjerojatnih 135.000 djece postanu žrtve trgovanja ljudima.

(<https://borgenproject.org/anoyara-khatun-childrens-hero/>)

"Sanjam o svijetu u kojem neće biti problema poput dječjih brakova, trgovine ljudima i bilo kojeg oblika zlostavljanja. Djeca će imati krila, neće se ničega bojati i moći će dosegnuti nebo."

Ruby Bridges

Rođena 1954. godine

Šestogodišnja Ruby Bridges postala je poznata 1960. godine kada se u pratnji saveznih šerifa integrirala u tadašnju potpuno bjelačku školu u New Orleansu u Louisiani.

Dvije godine nakon presude Brown protiv Odbora za obrazovanje koja je pozvala na integraciju javnih škola, sutkinja Saveznog okružnog suda J. Skelly Wright naredila je da Školski odbor New Orleansa napravi plan integracije za javne škole. Zbog prijetnje nasiljem Ruby su u školu dopratila četiri naoružana američka savezna šerifa. Kad su ih dočekali prosvjednici i mediji, prvi dan škole provela je u ravnateljevu uredu. Kada je počela pohađati nastavu, Ruby je bila jedina učenica u svojoj učionici jer su bijele obitelji povukle svoju djecu iz škole.

Barbara Henry, nova bijela učiteljica u školi, podučavala je Ruby. Nije joj bilo dopušteno ići na odmor ili ručati u kafeteriji jer se to smatralo preopasnim za nju. Bridges je provela cijelu godinu prvog razreda primajući instrukcije jedan na jedan od Barbare Henry. U školu su je pratili savezni šerifi ili ju je svaki dan vozio taksu. Do početka drugog razreda prosvjednici su nestali, a razredi su bili službeno integrirani.

Dječji ZOO

1935. - 1943.

Stanovnik jednog od sela u provinciji Ontario u Kanadi, siromašni farmer Oliva-Édouard Dionne, živio je sa suprugom Elzire i petero starije djece na maloj farmi bez struje i tekuće vode. Dana 28. svibnja 1934. godine njegova supruga rodila je petorke - Yvonne, Annette, Cécile, Émilie i Marie.

Otac djevojčica brinuo se kako će usred Velike depresije platiti medicinsku skrb i sve ostale troškove za još petero djece. Otišao je svom svećeniku po smjernice o tome treba li prihvatiti ponude da javno pokazuje petorke za novac. Svećenik se ponudio da bude njegov poslovni menadžer. Unutar tjedan dana potpisan je ugovor vrijedan desetke tisuća dolara — pravo bogatstvo u vrijeme Velike depresije. Oliva Dionne dao je suglasnost da će se, ako i kada njegove kćeri budu dovoljno zdrave, pojaviti na Svjetskom sajmu u Chicagu na šest mjeseci. Kanadska vlada preuzela je organizaciju neobične izložbe i izgradila poseban dnevni paviljon za djevojčice, koji je imao ogromne prozore na zidovima kako bi posjetitelji mogli vidjeti djecu. Na kraju je premijer Ontarija predložio zakon kojim bi se roditeljima trajno oduzelo skrbništvo i djevojčice učinilo štíćenicima države. Tvrdio je da će ih to zaštititi od iskorištavanja i osigurati da se sav zarađeni novac drži u zakladi za dobrobit djevojaka. Roditelji koji su često u medijima prikazivani kao neuki ljudi sa sela javno su molili za priliku da dokažu da su dobri roditelji, ali im to nije pomoglo. Zakon je prošao. Odgoj petorki Dionne povjeren je dr. Dafoeu i timu medicinskih sestara koje su se stalno mijenjale.

Sestre Dionne bile su u paviljonu od 1935. do 1943. Više od 3 milijuna ljudi posjetilo je djecu u tom razdoblju. Zahvaljujući djevojkama, predstava u Chicagu postala je znamenitost grada, što je izazvalo neviđen priljev turista. Tisuće ljudi svakodnevno su dolazile vidjeti sestre. Djevojčice su se pod nadzorom medicinskih sestara igrale na posebno uređenom igralištu koje je od vanjskog svijeta bilo odvojeno rešetkama. Ukratko, bio je to svojevrsni "zoološki vrt" - zatvorene u staklene ili željezne rešetke država ih je doslovno pretvorila u stroj za "štancanje novca".

Ja sam Nujood, 10 mi je godina i razvedena sam 2008.

Knjiga koju je kao pisac iz sjene napisala francuska novinarka Delphine Minou temelji se na istinitoj priči o Nujood Ali, djevojčici iz Jemena koja je 2008. godine postala najmlađa razvedena žena na svijetu nakon što je pobjegla iz braka.

Nujood Ali imala je devet godina kada su njezini roditelji dogovorili da se uda za Faeza Alija Thamera, muškarca u tridesetima. Njezin budući suprug obećao je da neće imati spolne odnose s njom "dok ne prođe godina dana nakon što dobije prvu mjesečnicu" - kako to propisuje zakon u Jemenu. Umjesto toga, silovana je prve bračne noći, u veljači 2008., kada je imala samo 10 godina. Uslijedio je ciklus seksualnog, psihičkog i fizičkog zlostavljanja.

Gotovo dva mjeseca nakon vjenčanja, Nujood je pobjegla iz suprugove kuće i uzela taksi do zgrade suda u Sani nadajući se da će ondje podnijeti zahtjev za razvod. Razvela se uz pomoć lokalnih odvjetnika i tiska – bio je to prvi takav slučaj u Jemenu koji je uključivao dječju nevjestu – što je izvanredno postignuće u zemlji u kojoj se gotovo polovica svih djevojaka udaje ispod zakonske dobi. Nujoodin hrabar čin nadahnuo je druge mlade djevojke na Bliskom istoku da izazovu svoje brakove.

“Ja sam jednostavna djevojka sa sela koja je uvijek slušala naredbe svog oca i braće. Oduvijek sam naučila svemu reći da. Danas sam odlučila reći ne.”

Priča o Nujoodinom dječjem braku: <https://youtu.be/HE9D7Avsnh0>

Genesis Butler

Aktivistica za prava životinja, rođena 2006. godine

S deset godina Genesis Butler postala je najmlađa TedX govornica ikada kada je održala svoj nadahnjujući govor o liječenju planeta veganskom prehranom. (pogledajte poveznicu ispod)

Pranećakinja borca za građanska prava Cesara Chaveza, koji se borio za prava poljoprivrednika u Kaliforniji, rođena je 2006. u Long Beachu. Kao šestogodišnjakinja shvatila je da njezina omiljena hrana dolazi od njezinih omiljenih životinja, a s 9 godina postala je potpuna veganka. Aktivno se uključila u prosvjede na području južne Kalifornije protiv akvarija i za prava životinja.

Genesis je osvojila brojne nagrade za svoj aktivizam, uključujući Animal Hero Kids, nagradu Sir Paul McCartney Young Veg Advocate, nagradu Vegan Kid of the Year od Vegans Are Cool i PETA-inu nagradu Kid of the Year. Također je surađivala s Farm Sanctuary-jem kako bi omogućila bezmesni ponedjeljak.

U veljači 2019. izazvala je papu Franju da postane vegan za dobrotvorne svrhe od milijun dolara.
TEDx Talk: "A 10 Year Old's Vision For Changing the Planet": <https://youtu.be/E4ptaIDAIY>

Konvencija UN-a o pravima djeteta 1989.

Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (The United Nations Convention on the Rights of the Child , skraćeno UNCRC) pravno je obvezujući međunarodni sporazum koji je usvojila Opća skupština Ujedinjenih naroda 20. studenog 1989. godine. Njime se utvrđuju građanska, politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava svakog djeteta, bez obzira na njegovu rasu, vjeru ili sposobnosti.

Ona također utvrđuje 4 načela koja moraju voditi provedbu svih prava koja zagovara:

1. Nediskriminacija
2. Najbolji interes djeteta
3. Pravo na život, preživljavanje i razvoj
4. Poštovanje mišljenja djeteta

Ovo je pdf verzija dokumenta prilagođena djeci:

www.savethechildren.org.uk/content/dam/gb/reports/humanitarian/uncrc19-child-friendly.pdf

Konvencija o najgorim oblicima dječjeg rada 2000.

Konvenciju o zabrani i interventnim mjerama za ukidanje najgorih oblika dječjeg rada, poznatu kao Konvencija o najgorim oblicima dječjeg rada, usvojila je Međunarodna organizacija rada (MOR) u Ženevi 17. lipnja 1999., kao Konvenciju MOR-a br. 182. Stupila je na snagu 19. studenog 2000. jer sama Konvencija propisuje stupanje na snagu 12 mjeseci nakon datuma druge ratifikacije. Svih 187 zemalja koje su članice UN-ove Međunarodne organizacije rada (MOR) ratificiralo je konvenciju o zaštiti djece od najgorih oblika dječjeg rada, uključujući ropstvo, prostituciju i trgovinu ljudima.

“To odražava globalnu predanost prema stvaranju društva u kojem nema mjesta za najgore oblike dječjeg rada, kao što su ropstvo, seksualno iskorištavanje, korištenje djece u oružanim sukobima ili druge nezakonite ili opasne poslove koji ugrožavaju zdravlje, moral ili psihološku dobrobit djece.” - Director-General MOR-a Guy Ryder
(<https://news.un.org/en/story/2020/08/1069492>)

Tekst Konvencije:

www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_decl_fs_46_en.pdf

War Child

1993.

War Child International je mreža neovisnih nevladinih humanitarnih organizacija (War Child Ujedinjeno Kraljevstvo, War Child Nizozemska, War Child Kanada, War Child Švedska, War Child Australija, War Child SAD) koje zajedno rade na pomoći djeci i mladima pogođenima oružanim sukobima.

Osnovali su ju britanski filmaši Bill Leeson, David Wilson i nizozemski društveni poduzetnik i mirovni aktivist Willemijn Verloop kao odgovor na nasilje i etničko čišćenje kojima su svjedočili u bivšoj Jugoslaviji tijekom rata u Bosni 1993. godine.

“Predani smo zaštiti i potpori djeci pogođenoj oružanim sukobima. Osnajujemo ih da traže svoja prava, razviju svoj puni potencijal i pridonesu mirnoj budućnosti za sebe i svoje zajednice. Zajedno pomažemo djeci i mladima da se njihov glas čuje.”

(www.warchild.org/we-are-war-child)

Yash Gupta

Organizacija Sight Learning, osnovana 2011. godine

2011. godine učenik prvog razreda srednje škole iz Irvinea u Kaliforniji Yash Gupta razbio je naočale i morao je čekati tjedan dana na zamjenski par. U međuvremenu je pročitao da 13 milijuna djece diljem svijeta nema odgovarajuće naočale koje bi im pomogle da dobro vide u školi. Sa samo 14 godina odlučio je pokrenuti organizaciju koja prikuplja rabljene naočale od optičara i donira ih organizacijama koje ih mogu dostaviti potrebitoj djeci.

Od tada su Yash i njegova mala neprofitna organizacija Sight Learning pomogli desecima tisuća učenika u Meksiku, Hondurasu, Haitiju i Indiji da bolje vide. Prikupili su i donirali naočale u vrijednosti od preko 2.000.000 dolara.

Misija Sight Learninga je "opskrbiti naočalama učenike koji ih trebaju, ali si ih ne mogu priuštiti."

Saznajte više na: <https://sightlearning.com>

Child Rights International Network (CRIN)

Osnovano 1995. godine

Child Rights International Network (CRIN) (Međunarodna mreža za prava djeteta) međunarodna je mreža (kreativni 'think tank') koja podržava Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima djeteta.

Cilj CRIN-a je svijet u kojem se dječja prava priznaju, poštuju i provode i gdje za svako kršenje prava ima pravni lijek.

Njihovih pet temeljnih uvjerenja su:

- Vjerovati u prava, a ne u milostinju.
- Ljudi su jači kada rade zajedno.
- Informacije su moć i trebale bi biti besplatne i dostupne.
- Društva, organizacije i institucije trebaju biti otvorene, transparentne i odgovorne.
- Vjerovati u promicanje dječjih prava, a ne njih samih.

Fotografija: Charlein Gracia na Unsplash-u

Ženevska deklaracija o pravima djeteta

26. rujna 1924.

Liga naroda usvaja Ženevsku deklaraciju o pravima djeteta, koju je sastavila Eglantyne Jebb, osnivačica fonda Save the Children.

Deklaracija utvrđuje da svi ljudi duguju djeci pravo na: sredstva za njihov razvoj; posebnu pomoć u vrijeme potrebe; prioritet za primanje pomoći; ekonomsku slobodu i zaštitu od izrabljivanja; kao i odgoj koji usađuje društvenu svijest i dužnost.

Više na: www.unicef.org/child-rights-convention/history-child-rights

Deklaracija o pravima djeteta

20. studenog 1959.

Deklaraciju o pravima djeteta, dokument koji je označio prvi veliki međunarodni konsenzus o temeljnim načelima dječjih prava, jednoglasno je usvojilo svih 78 država članica Opće skupštine Ujedinjenih naroda u Rezoluciji 1386 (XIV).

“Dijete je univerzalno prepoznato kao ljudsko biće koje se mora moći razvijati fizički, mentalno, društveno, moralno i duhovno, uz slobodu i dostojanstvo.” Deklaracija o pravima djeteta postavlja deset načela:

1. Pravo na jednakost, bez razlike na temelju rase, vjere ili nacionalnog podrijetla.
2. Pravo na posebnu zaštitu tjelesnog, psihičkog i socijalnog razvoja djeteta.
3. Pravo na ime i državljanstvo.
4. Pravo na odgovarajuću prehranu, stanovanje i zdravstvene usluge.
5. Pravo na poseban odgoj i obrazovanje kada je dijete tjelesno ili duševno oštećeno.
6. Pravo na razumijevanje i ljubav od strane roditelja i društva.
7. Pravo na rekreacijske aktivnosti i besplatno obrazovanje.
8. Pravo na prednost pri dobivanju pomoći u svim okolnostima.
9. Pravo na zaštitu od svih oblika zanemarivanja, okrutnosti i iskorištavanja.
10. Pravo na odgoj u duhu razumijevanja, snošljivosti, prijateljstva među narodima i općeg bratstva.

Svjetski dan djece

1954.

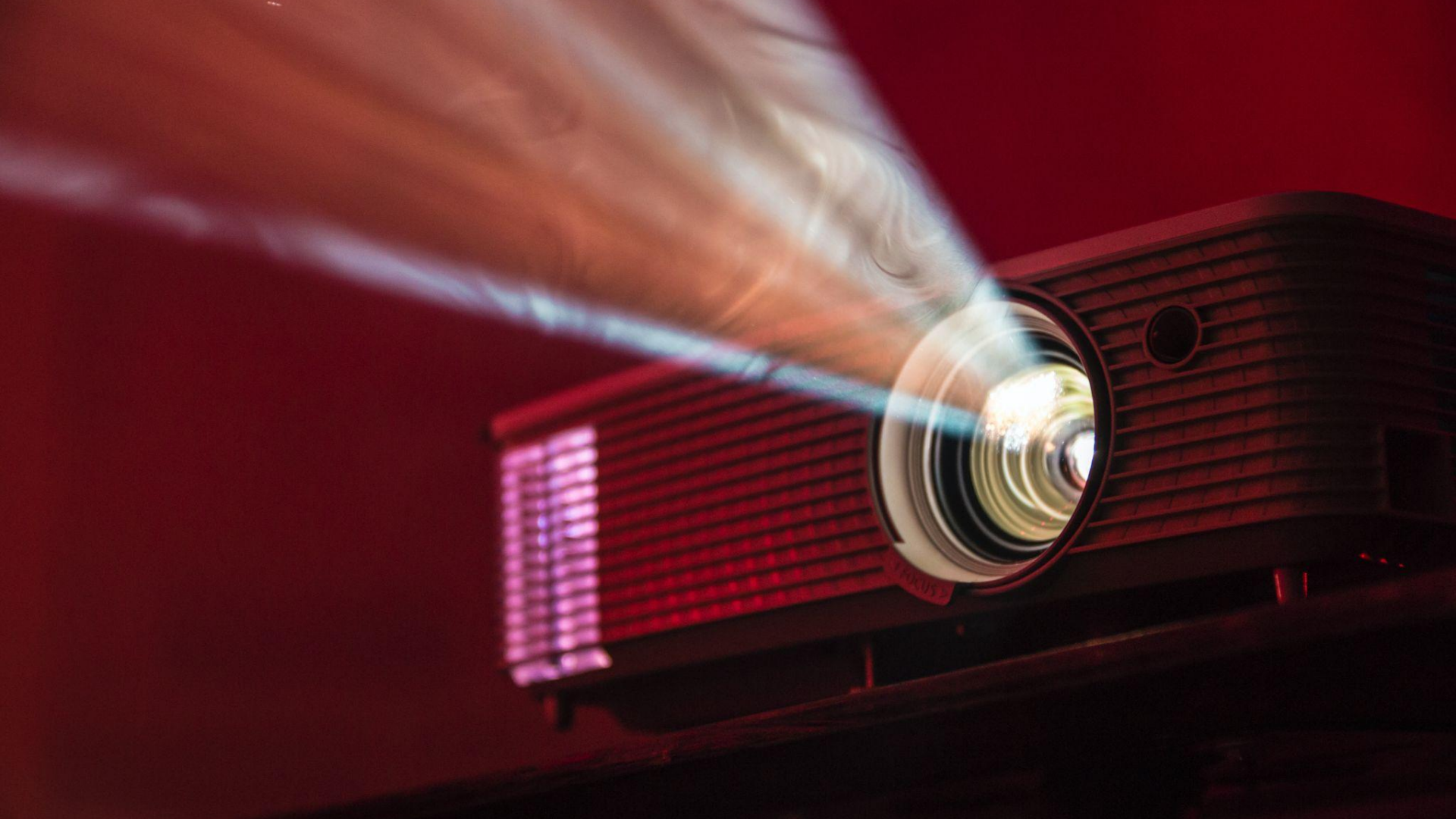
Svjetski dan djece prvi je put ustanovljen 1954. Godine, a obilježava se 20. studenog svake godine kako bi se promicalo međunarodno zajedništvo, svijest među djecom diljem svijeta te poboljšala dobrobit djece. Također obilježava sjećanje na Deklaraciju o pravima djeteta iz 1959. i Konvenciju o pravima djeteta iz 1989., obje usvojene na ovaj datum.

To nije samo dan za slavljenje djece, već za podizanje svijesti o djeci diljem svijeta koja su doživjela različite oblike nasilja poput zlostavljanja, iskorištavanja i diskriminacije. Vrijeme je to za promicanje zajedništva diljem svijeta, svijesti o problemima s kojima se djeca suočavaju u svakom kutku svijeta i poboljšanje dobrobiti za svu djecu.

Pogledajte “ Masked Not Muted” videozapise UNICEF-ove kampanje povodom Svjetskog dana djece 2020. godine:

www.unicef.org/world-childrens-day

<https://youtu.be/F8HqgHwrk4Q>

Djevojka iz Mogadiša

2019.

Djevojka iz Mogadiša istinita je priča inspirirana životom i radom irske aktivistice Ifrah Ahmed.

Film prati Ifrah od djetinjstva u izbjegličkom kampu u Somaliji, gdje je rođena i podvrgnuta sakaćenju ženskih spolnih organa, do Irske gdje je prodana kao tinejdžerica i gdje je na kraju dobila politički azil. Nakon toga postaje jedna od vodećih svjetskih međunarodnih aktivistica protiv rodno uvjetovanog nasilja. (www.un.org/en/creative-community-outreach-initiative-ccoi/girl-mogadishu)

Pogledajte kako Ifrah Ahmed opisuje svoju borbu za ukidanje genitalnog sakaćenja žena: <https://youtu.be/95hoS2oUFng>

Nkosi Johnson

4. veljače 1989. - 1. lipnja 2001.

“Čuvajte nas i prihvatite nas, svi smo mi ljudska bića. Mi smo normalni. Imamo ruke. Imamo stopala. Možemo hodati, možemo razgovarati, imamo potrebe kao i svi drugi. Ne bojte nas se – svi smo isti.” - Nkosi Johnson, dječji aktivist protiv HIV/AIDS-a, glavni govornik na otvaranju 13. međunarodne konferencije o AIDS-u, Durban, Južnoafrička Republika, 2000. kada je imao samo 11 godina.

HIV pozitivnog od rođenja, posvojio ga je 1997. godine službenik za odnose s javnošću iz Johannesburga Gail Johnson nakon što njegova majka nije mogla brinuti o njemu. Iste godine lokalna osnovna škola odbila ga je primiti jer je bio HIV pozitivan. Nkosi je imao samo dvanaest godina kada je umro, ali se do kraja borio za svoje i pravo druge bolesne djece da pohađaju školu i da budu tretirani kao druga djeca. U to vrijeme, 2001. godine, bio je najdugovječnije dijete rođeno s HIV-om.

Zajedno sa svojom posvojiteljicom suosnivač je nevladine organizacije 'Nkosijevo utočište' 1999. godine kako bi pružio skrb majkama i djeci pogođenoj HIV-om/AIDS-om i utočište za siročad. Otvorio je dom za siromašne majke i djecu s AIDS-om i pozvao južnoafričku vladu da majkama s HIV/AIDS-om da lijekove protiv HIV-a koji bi svake godine spasili živote desetaka tisuća djece u Južnoj Africi.

<https://nkosishaven.org/nkosi-johnsons-history/>

UNICEF

1946.

Dječji fond Ujedinjenih naroda (UNICEF) osnovala je Glavna skupština Ujedinjenih naroda 11. prosinca 1946. kako bi osigurala hranu za hitne slučajeve i zdravstvenu skrb djeci i majkama u zemljama koje su bile razorene u Drugom svjetskom ratu. Godine 1950. UNICEF-ov mandat proširen je na rješavanje dugoročnih potreba djece i žena u zemljama u razvoju posvuda. Godine 1953. UNICEF postaje stalni dio Sustava Ujedinjenih naroda.

UNICEF radi u više od 190 zemalja i teritorija kako bi spasio dječje živote, obranio njihova prava i pomogao im da ispune svoje potencijale od ranog djetinjstva do adolescencije.

“Netko mi je neki dan rekao: 'Znaš, stvarno je besmisleno to što radiš. Uvijek je bilo patnje, uvijek će je biti, a vi samo produžavate patnju ove djece [spašavajući ih].' Moj odgovor je: 'U redu, onda, počnimo s vašim unukom. Ne kupujte antibiotike ako dobije upalu pluća. Ne nosite ga u bolnicu ako doživi nezgodu. Protiv je života - protiv čovječanstva - razmišljati na taj način.’” - Audrey Hepburn – Unicef-ova ambasadorica dobre volje 1989.-1993.

Međunarodna organizacija SOS Dječja sela 1949.

SOS Dječja sela nevladina je i nekonfesionalna organizacija usmjerena na djecu, koja pruža izravne usluge u područjima skrbi, obrazovanja i zdravlja za djecu bez roditelja te napuštenu i drugu ranjivu djecu. Djelovanje organizacije vođeno je duhom UN-ove Konvencije o pravima djeteta i UN-ovim Smjernicama za alternativnu skrb o djeci.

Prvo SOS Dječje selo osnovao je austrijski filantrop, Hermann Gmeiner, u Tirolu u Austriji, 1949. godine. Kao socijalni radnik, Gmeiner je vidio koliko djeca koja su ostala bez roditelja u Drugom svjetskom ratu pate. Predano im je pomagao izgradnjom obitelji punih ljubavi i zajednica koje ih podržavaju.

Danas su SOS Dječja sela aktivna u 137 zemalja i teritorija diljem svijeta, sa oko 550 dobrotvornih organizacija i 40.000 zaposlenih, brigom o 1,2 milijuna siročadi ili djece u potrebi kroz alternativnu skrb, jačanje obitelji, škole, zdravstvene centre i drugi rad u zajednici.

Ovo je samo jedna dječja priča: https://youtu.be/_ksMln6A5K0

Zvijeri bez nacije

2015.

Zvijeri bez nacije (Beasts Of No Nation) je američko-ganska ratna drama iz 2015. koju je napisao i režirao Cary Joji Fukunaga. Temelji se na vrlo hvaljenom romanu nigerijskog pisca Uzodinme Iweale iz 2005. godine koji oživljava dirljivu priču o Aguu, devetogodišnjem djetetu vojniku otrgnutom od svoje obitelji kako bi se borio u građanskom ratu u neimenovanoj afričkoj zemlji. Film propituje uzaludnost građanskog rata i razorne učinke koje ostavlja na živote onih koji su uhvaćeni u njegov vrtlog.

Prema War Childu, danas u svijetu ima oko 250 000 djece vojnika, od kojih su otprilike 40% djevojčice. Djeca su često prisiljena počinuti užasna djela nasilja nad članovima vlastite obitelji.

Međunarodni dan djece ulice

2011.

Prema UNICEF-u, djeca s ulice su djeca mlađa od 18 godina, kojima je "ulica" (uključujući nenastanjene stanove i napuštenu zemlju) postala dom i/ili izvor sredstava za život, a koja su neadekvatno zaštićena ili nadzirana. Postoje tri kategorije djece ulice: djeca koja žive na ulici, djeca koja rade na ulici i djeca iz uličnih obitelji. Međunarodne organizacije i tijela procjenjuju da se globalna populacija djece s ulice kreće između 100 – 150 milijuna djece.

Djecu ulice moguće je pronaći u velikoj većini najvećih svjetskih gradova, a taj fenomen prevladava u gusto naseljenim urbanim središtima regija u razvoju ili ekonomski nestabilnih regija kao što su zemlje Afrike, Južne Amerike, Istočne Europe i Jugoistočne Azije.

Međunarodni dan djece s ulice: Glasnije zajedno pokrenut je 12. travnja 2011. kako bi se milijunima djece s ulice diljem svijeta dao jači glas i kako njihova prava ne bi bila zanemarena. (<https://streetchildrenday.org/>)

Pogledajte primjer priče djeteta koje živi na ulici:

www.unicef.org/stories/seven-year-ordeal-street-childs-experience-burundi

Pravobranitelj/ica za djecu 1981.

Pravobranitelj je osoba koja djeluje kao “branitelj građana”, baveći se pritužbama javnosti o nepravdi i lošem upravljanju od strane vladinih agencija. Pravobranitelj za djecu ili povjerenik za djecu javno je tijelo u raznim zemljama zaduženo za zaštitu i promicanje prava djece i mladih. Njegov mandat je olakšati promicanje i zaštitu prava djece, kako je formulirano u Konvenciji UN-a o pravima djeteta.

Prvi specijalizirani Ured pravobranitelja za djecu osnovan je u Norveškoj 1981. godine. Uloga pravobranitelja za djecu je: promicati i štititi prava i interese djece, poboljšati pristup postojećim pravima, promicati priznavanje ljudskih prava koja još nisu uvriježena u zakonodavstvu ili praksi, utjecati na zakonodavnu i izvršnu vlast da uvažavaju prava djeteta, istražiti pritužbe ili samoinicijativno provoditi istrage te pratiti kako nadležna tijela rješavaju pritužbe djece ili njihovih predstavnika, promicati uvažavanje mišljenja i stavova djece te informirati odrasle i djecu o pravima djeteta.

Različite zemlje imaju različite sustave, tako da može postojati ili poseban dječji pravobranitelj ili povjerenik za dječja prava, ili mogu postojati središnja mjesta za dječja prava koja postoje unutar općih povjerenstava za ljudska prava ili ureda pravobranitelja.

Marian Wright Edelman

Rođena 1939. godine

Marian Wright Edelman (rođena 6. lipnja 1939.), osnivačica i predsjednica emerita Fonda za obranu djece (CDF, 1973.), američka je odvjetnica i aktivistica za građanska prava.

Misija CDF-a "Ne ostavljaj nijedno dijete" je "osigurati svakom djetetu zdrav početak, prednost, pošten, siguran i moralan početak života te uspješan prijelaz u odraslu dob uz pomoć brižnih obitelji i zajednica."

Edelman je bila prva Afroamerikanka primljena u odvjetničku komoru Mississippija 1964. i prva crna žena u upravnom odboru Yalea 1971. godine. Marian Edelman govori o postignućima Fonda za obranu djece:

<https://www.thehistorymakers.org/biography/marian-wright-edelman-40>

"Djeca ne mogu jesti retoriku i ne mogu se skloniti pod okrilje povjerenstava. Ne želim vidjeti još jedno povjerenstvo koje proučava potrebe djece. Moramo im pomoći."

All the Invisible Children

2005.

All the Invisible Children (Sva nevidljiva djeca) je omnibus film iz 2005. godine na temu djetinjstva i iskorištavanja, napravljen za UNICEF i WFP (Svjetski program za hranu). Prava milijuna djece i adolescenata uskraćena su iskorištavanjem i ratom. Tri stotine milijuna djece diljem svijeta pati od gladi. Preko 100 milijuna nikada nije išlo u školu. Film je posvećen njima. Zbirka je to sedam kratkih filmova, od kojih je svaki usredotočen na drugo dijete.

- 1) "Tanza": Mehdi Chafer prikazuje dječaka po imenu Tanza u nedefiniranoj zemlji u Africi koji se bori u građanskom ratu sa strojnicama i eksplozivom i sanja o vlastitom domu i školi.
- 2) "Uroš": Emir Kusturica prikazuje romskog dječaka Uroša u njegovom posljednjem danu u maloljetničkom zatvoru u Srbiji i Crnoj Gori bez ikakve druge perspektive osim povratka na to isto mjesto.
- 3) "Jesus Children of America": Spike Lee prikazuje HIV pozitivnu djevojku Blancu, kćer roditelja narkomana s AIDS-om i okrutnost njezinih školskih kolega.
- 4) "Bilu i João": Kátia Lund daje optimističan pristup dvoje djece beskućnika koja se bore za preživljavanje radeći na ulici, skupljajući limenke od piva i gaziranih pića i papir za prodaju na otpadu i prevozeći trgovine na uličnim sajmovima.
- 5) "Jonathan": Jordan i Ridley Scott prikazuju fotografa ratnog dopisnika u boli iz njegovih prošlih iskustava.
- 6) "Ciro": Stefano Veneruso pokazuje dječaka u Napulju koji džepari kako bi preživio.
- 7) "Song Song and Little Cat": John Woo prikazuje priču iz fantazije, s beskućnim siročetom i razmaženom bogatom djevojkom. (www.imdb.com)

WHAT IF
IT WAS
YOUR CHILD?

#SaveTheChildren

AMBER Alert

1996.

AMBER Alert ili žurno upozorenje o otmici djeteta poruka je koju distribuira sustav za uzbunjivanje o otmicama djece kako bi se od javnosti zatražila pomoć u pronalaženju otete djece. Nastao je u Sjedinjenim Državama 1996. godine. Prvi put je korišten 1996. godine kada su se televizijske postaje Dallas-Fort Worth udružile s lokalnom policijom radi razvijanja sustava ranog upozorenja koje bi pomoglo u pronalaženju otete djece. Uzbuna je dobila ime po Amber Hagerman, devetogodišnjoj djevojčici koja je oteta i ubijena u Arlingtonu u Teksasu 1996. godine. AMBER je kratica za America's Missing: Broadcast Emergency Response.

AMBER upozorenja aktiviraju se u najtežim slučajevima otmice djece. Njihov je cilj trenutačno potaknuti zajednicu da pomogne u traženju i sigurnom pronalasku nestalog djeteta. Ova upozorenja emitiraju se putem komercijalnih i javnih radijskih postaja, TV-a, prometnih znakova, mobitela, tekstualnih poruka, reklamnih panoa, Interneta, Facebooka, Googlea i drugih uređaja s omogućenim podacima.

Sustav AMBER Alert koristi se u svih 50 saveznih država SAD-a, Distriktu Kolumbija, indijanskoj zemlji, Puerto Ricu, Američkim Djevičanskim otocima i još 33 zemlje. Samo u SAD-u 1064 djece spašeno je upravo zbog AMBER upozorenja.

Pogledajte TikTok plesni izazov koji je objavio Amber Alert Europe o lažnom predstavljanju i vrbovanju na internetu: www.amberalert.eu/tiktok-challenge-online-grooming/

Stradanja djece izbjeglica koja pokušavaju doći do Europe

2015. - danas

“Središnji Mediteran od Sjeverne Afrike do Europe među najsmrtonosnijim je i najopasnijim migrantskim rutama na svijetu za djecu i žene”, rekao je Afshan Khan, regionalni direktor UNICEF-a i posebni koordinator za izbjegličku i migrantsku krizu u Europi. “Rutu uglavnom kontroliraju krijumčari, trgovci ljudima i drugi ljudi koji vrebaju očajnu djecu i žene koji samo traže utočište ili bolji život. Trebaju nam sigurni i zakoniti putovi i zaštitne mjere za zaštitu djece migranata koji ih čuvaju i drže dalje od predatora.” (www.unicef.org)

“Ova migracijska kriza također je kriza dječjih prava: ta su djeca u teškoj situaciji jer su pobjegla od siromaštva ili sukoba preko napornih putovanja dugih tisućama kilometara. Potrebna im je psihološka pomoć zbog onoga što su vidjeli i kroz što su prošli – vidjeli su ljude kako umiru na brodu i bacaju ih u more, patili su od nedostatka hrane, a neki su doživjeli nasilje i odvajanje od svojih roditelji. Sve su to čimbenici koji djeci mogu ostaviti ožiljke za cijeli život.” - Erik Hazard (Save the Children/Spasite djecu)

Alan Kurdi bio je trogodišnji sirijski dječak kurdskog podrijetla čija je fotografija dospjela na svjetske naslovnice nakon što se 2. rujna 2015. godine utopio u Sredozemnom moru zajedno sa svojom majkom i bratom.